

Projektna naloga pri predmetu
UREJANJE BESEDIL

Velika Britanija

(Združeno kraljestvo)

POVZETEK

V moji projektni nalogi so predstavljena tri pomembnejša britanska mesta: London, Edinburgh, Liverpool, ter nekaj njihovih znamenitosti. V projektni nalogi boste našli tudi osnovne podatke o Veliki Britaniji (Število prebivalcev, velikost,...), ter nekaj pomembnih ljudi iz zgodovine.

SUMMARY

In my project assignment are presented three most important British cities: London, Edinburgh, Liverpool and their sights. In this project you can find also basic information about Great Britain (the number of inhabitants, area,...) and some important people from their history.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju za vsa navodila s katerimi mi je olajšal delo, in ves trud ki je vložil k temu da me je kaj naučil.

1 UVOD.....	4
2 OSNOVNI PODATKI.....	5
2.1 Tabela: osnovni podatki.....	5

2.2: Tabela: prebivalstvo.....	6
3 MESTA VASI IN POKRAJINE.....	6
3.1 Liverpool.....	7
Nekaj zanimivih zgradb iz Liverpoola, ter grb Liverpoolskega nogometnega kluba.....	7
3.2 Edinburgh.....	7
Zanimivosti iz Edinburgha.....	8
3.3 Prestolnica-London.....	8
4 ZGODOVINA.....	9
5 NARODI.....	12

1 UVOD

Ob besedi Velika Britanija vsakdo najprej pomisli na Angleščino, Britanski naglas, Britanca z dežnikom , Evropredor, Britanske avtobuse,... Velika Britanija je zelo zanimiva in raznolika država več o njej boste našli v moji projektni nalogi.

2 OSNOVNI PODATKI

2.1 Tabela: osnovni podatki

DRŽAVA	
Uradno ime:	Združeno Kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske
Glavno mesto:	London

Velikost:	244 755km ²
Podnebje:	Ob morju oceansko, drugod celinsko
Glavne reke	Temza
Najvišji vrh:	Ben Nevis 1343

2.2: Tabela: prebivalstvo

PREBIVALSTVO	
Število	58 088 000 prebivalcev (1994)
Jezik	Angleščina, ostanki keltskih jezikov na Škotskem in v Walesu
Vera	Anglikanci 57%, ostali protestanti 12%, katoličani 13%, muslimani 3%
Življenska doba: moški	73 let
Življenska doba: ženske	79 let

Slika1: zemljevid Velike Britanije

Velika Britanija je obmorska država, ki leži na zahodu Evrope. Velika Britanija je največji otok v Britanskem otočju, ki vsebuje tudi Irsko in otok Man. Meji na Irsko z otoka Irska. In meji tudi na Francijo čez Doverska vrata.

3 MESTA VASI IN POKRAJINE

Kelti iz srednje Evrope so se naselili v Britaniji okoli leta 600 pr.n.š. Krčili so gozdove in gradili gradišča na gričih. Leta 43 n.š. je vdrl v Britanijo rimski cesar Klavdij in Colchester v Essexu je postal prva rimska kolonija v Britaniji.

Upravna razdelitev:

Anglija: 39 grofij 6 metropolskih grofij

Wales: 8 grofij

Severna Irska: 26 okrožij

Škotska: 12 pokrajin

Škotsko višavja je bilo v preteklosti poraslo z gozdovi, vendar so jih posekali in ustvarili pašnike na katerih se sedaj pasejo ovce. Le majhni delčki so še ohranjeni z gozdom iz zgodovine. Na Škotskem višavju se ti zdi da bo vedno dež vendar ni vedno tako. Saj so dnevi lahko tudi zelo vroči in pozimi tudi zelo mrzli, kljub ne posredni bližini morja. London je največje in glavno mesto Velike Britanije. V Londonu živi 6 933 000 prebivalcev. V Londonu je najbolj znan most v Veliki Britaniji Tower Bridge ki pa je naredil načrte Horacea Jonesa.

3.1 Liverpool

Liverpool je pristaniško mesto in metropolitansko območje v Severozahodni Angliji, ki se nahaja na vzhodnem bregu reke Mersey. Je peto najbolj naseljeno mesto v Angliji; leta 2002 je prebivalstvo štelo 441.477 ljudi. V 19. stoletju je bilo pristanišče drugo najbolj dejavno v Britanskem imperiju (za Londonom) in posledično je postalo eno od središč industrije. Toda v drugi polovici 20. stoletja je gospodarska pomembnost mesta upadla in danes je eno najbolj revnih območij v Združenem kraljestvu. Mesto je znano tudi kot kulturno središče, predvsem po glasbenih skupinah popularne glasbe; med njimi so najbolj znani Beatli. Mesto pa je znano tudi po vrhunskem nogometu. Liverpool F.C. je eden najuspešnejši angleški klubov v zgodovini, ima namreč kar 18 angleških in 5 evropskih naslovov prvaka. Everton F.C. je drugi prvoligaš v Liverpoolu. Tekma med obema nasprotnikoma se imenuje Merseyside derby in velja za eno večjih rivalstev v Angliji.

Nekaj zanimivih zgradb iz Liverpoola, ter grb Liverpoolskega nogometnega kluba

3.2 Edinburgh

Édinburg (angleško Edinburgh) je glavno mesto Škotske (od leta 1437) in z okoli 450.000 prebivalcev (2001) za Glasgowom drugo največje mesto na Škotskem. Tako se v mestu nahaja Škotska vlada (Scottish Executive).

Zanimivosti iz Edinburgha

3.3 Prestolnica-London

London je glavno mesto Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske in hkrati tudi Anglije. V njem živi preko 7 milijonov prebivalcev, ustanovljen pa je bilo kot Londinium, središče rimske province Britanije in je kasneje postal glavno mesto Britanskega imperija. Je eno najpomembnejših poslovnih, kulturnih, političnih in izobraževalnih središč na svetu. Ime se tradicionalno nanaša na ožje mestno središče City of London (tudi The City ali Square Mile), od 19. stoletja pa kot London označujemo celotno metropolitansko območje, ki je zraslo okoli središča. Mesto so ustanovili Rimljani leta 50 pr. n. št. pod imenom Londinium na severni brežini reke Temze. Verjetno je v 2. stoletju n.št. postal prestolnica rimljanske province Britanije. Po padcu rimskega cesarstva je mesto propadlo, V 7. stoletju so Sasi na tem področju ustanovili mesto Lundenwic, ki je postalo njihovo središče. V 9. stoletju so ga zavzeli Danci, ki so ga po porazu prepustili Alfredu. V 10. stoletju so ga napadli Normani, proti katerim si je London zagotovil mir s pomočjo plačila. Postopoma se je začel razvijati v prvo mesto Anglije. Leta 1066 je po porazu Angležev prišel pod oblast Viljema Osvajalca, ki je v mestu zgradil trdnjavo Tower. V mestu je leta 1666 divjal ogromen požar, ki je uničil večino mesta. Ponovna izgradnja mesta je trajala okoli 10 let in na začetku 18. stoletja je bil London že največje mesto na svetu. London je znan po mnogih znamenitostih, ki krasijo mesto in so vredne ogleda za turiste. Znamenite mestne znamenitosti: Bank of England, Buckinghamska palača, Britanski muzej, Charing Cross Road, Chinatown, Cleopatra's Needle, Covent Garden, Downing Street, Hampton Court Palace, HMS Belfast, Horse Guards, Hyde Park, Imperial War Museum, Kensington Roof Gardens, Kew Gardens, Leicester Square, Londonski kraljevi parki, The London Dungeon, The London Eye, Madame Tussaud's, Muzej znanosti, Spomenik velikemu požaru v Londonu, Londonski muzej, Narodna galerija, Naravoslovni muzej, Old Operating Theatre Muzej, Piccadilly Circus,

Royal Courts of Justice, Royal Greenwich Observatory in Greenwich Meridian, Katedrala svetega Pavla, Soane Museum, Tate Britain, Tate Modern , Temple of Mithras, Theatreland Tower Bridge, Tower of London, Trafalgar Square, Victoria & Albert Museum, Westminsterjska palača (Westminster palace in stolp, v katerem je Big Ben) Westminsterjska opatija,....

Nekaj znamenitosti iz Londona

4 ZGODOVINA

Zgodovina Britanije je bila do nekaj sto let nazaj polna spopadov in tekmovanja med različnimi nacionalnimi državami na otoku Velika Britanija. Prevladala je Anglija, ki je pod okriljem Velike Britanije z drugimi narodi ustanovila Združeno kraljestvo. Pred prihodom Rimljanov so Britanijo poseljevali Kelti. Julij Cezar je napadel Britanijo 55 pr. n. št. - 54 pr. n. št., vendar so bili večji deli osvojeni in romanizirani šele po 43 n. št.. Rimska provinca Britanija, ki je na severu segala do Hadrijanovega zidu, je obstajala do 5. st.. V 5. in 6. st. so iz severovzhodne Irske vdiral v severno Britanijo Škoti. Ko so njihovi kralji postali tudi kralji Piktov, so bili postavljeni temelji škotske države. Anglosasi so prvič vdrl v Anglijo v 5. st. ter v 7. in 8. st. ustanovili številna kraljestva. Od 8. st. dalje so deželo napadali Vikingi in čeprav jih je kralj Alfred v 9. st. delno zavrnil, so na vzhodu ustanovili svoja kraljestva. Po kratkotrajnem anglo-danskem kraljestvu kralja Knuta in njegovih sinov so 1066 Normani osvojili deželo in ustvarili močno centralizirano monarhijo. Anglija je kmalu postala vodilna sila v imperiju, ki je obsegal tudi velike dele Francije. Za te svoje posesti se je Anglija vojskovala skoraj ves srednji vek. Od 11. st. dalje je bila Škotska vse bolj pod vplivom Anglije. Edvard I. jo je poskušal osvojiti v času sporov za nasledstvo. Po bitki pri Bannockburnu je Robert Bruce utrdil škotsko neodvisnost. Njegov vnuk je bil prvi škotski kralj iz rodbine Stewart. Angleški kralj Henrik II. je zavladal nad Irsko, vendar pa severnega dela niso mogli povsem obvladati vse do prihoda protestantskih priseljencev v 16. in 17. st. Wales si je Anglija priključila postopoma, kljub poskusu Llywelyna II. Gwyneddskega v 13. st., da bi ustanovili samostojno valižansko državo. V srednjem veku so se pogosto spopadali za nasledstvo na angleškem prestolu še zlasti v državljanski vojni med rodbinama York in Lancaster. K vzponu angleške države je prispeval tudi nastanek parlamenta, čeprav je zelo pogosto prihajalo do sporov med krono in premočnim plemstvom; kralj Ivan je moral plemstvu prepustiti velik del oblasti. Do prihoda Henrika VII., začetnika dinastije Tudor, na oblast se je moč plemstva že toliko zmanjšala, da se je Anglija lahko uveljavila kot velesila. V času Henrika VIII. se je začela angleška reformacija. Za vlade njegove hčere Elizabete I. so se v Angliji pomirili verski spori in dežela je začela ustvarjati kolonialni imperij v Novem svetu, kjer so angleški raziskovalci tekmovali s španskimi.

Ko je škotski kralj Jakob VI. postal 1603 tudi angleški kralj Jakob I., sta se obe kraljestvi sicer združili pod enotno krono, vendar je do popolne spojitve prišlo šele po ukinitvi škotskega parlamenta z zakonom o združitvi z Anglijo. Povod za angleško državljansko vojno v času kralja Karla I. so bila nesoglasja o naravi protestantske vere, predvsem pa spori glede pristojnosti parlamenta. Po obdobju Commonwealtha je kralj Karel II. poskušal uvesti absolutno monarhijo. Poskus Jakoba II., da bi ponovno uvedel katoliško vero, se je končal z njegovim begom in s »slavno revolucijo«, v kateri je prišel na prestol Viljem III. in njegova naslednica kraljica Ana sta se bojevala proti ambicijam francoskega kralja Ludvika XIV., vpletenost Anglije v evropske vojne pa se je nadaljevala tudi po 1714, ko so prišli na prestol vladarji iz hannovrske dinastije. S kolonialnimi vojnami proti Nizozemski v 17. in proti Franciji v 18. st. se je britanski imperij močno povečal. Leta 1783 so Britanci izgubili ameriške kolonije, ostala jim je samo Kanada in antilski otoki. Kot nadomestilo za to izgubo se je britanski interes preusmeril na Indijo, kjer je velik del podceline prišel pod oblast Vzhodnoindijske družbe. Združeno kraljestvo, ki je nastalo 1801 z združitvijo Velike Britanije in Irske, se je skoraj neprenehoma vojskovalo z revolucionarno Napoleonovo Francijo; vojne je uspešno zaključilo z novimi ozemeljskimi pridobitvami.

Velika Britanija je dosegla svoj višek v času vladanja kraljice Viktorije. Bila je prva dežela, ki je doživela industrijsko revolucijo. Njeni trgovci so vodili v svetovni trgovini, britanski državniki pa so obvladali svetovno politiko. Britanski imperij je obsegal velik del Afrike, Kanado, Indijsko podcelino in Avstralijo ter Oceanijo. S postopnim širjenjem volilne pravice,

ki se je začelo z zakonom o reformi 1832, se je krepila parlamentarna demokracija. Oddaljene kolonije, na primer Kanada in Avstralija, so dobile notranjo avtonomijo, ne pa Irska, v kateri so se razvnela narodno zavedna čustva. Ob koncu 19. stoletja so začele britansko gospodarsko nadvlado ogrožati ZDA, še bolj pa Nemčija. Kosaenje s cesarsko Nemčijo je bilo eden od vzrokov za začetek I. svetovne vojne.

»Stari dominioni« so izšli iz vojne kot avtonomne države, westminstrski zakon pa je njihovo neodvisnost potrdil. Velikonočna vstaja na Irskem je pripeljala do delitve otoka. V sestavi Združenega kraljestva je ostala samo Severna Irska, kjer so bili v večini protestanti, vendar so se v 70. in 80. letih 20. st. spet začeli hudi spopadi med katoliškimi republikanci, ki se hočejo združiti z Republiko Irsko, in protestantskimi lojalisti, ki želijo ohraniti vezi z Veliko Britanijo. Za vzdrževanje reda in boj so na Severno Irsko poslali britanske čete. V drugi svetovni vojni je Velika Britanija pod vodstvom predsednika vlade sira Winstona Churchilla igrala pomembno vlogo v zmagi nad silami osi, saj se je 1940 do 1941 sama postavila po robu dotlej nepremagljivi Nemčiji. Po vojni je laburistična vlada Clementa Attleeja vzpostavila »državo blaginje«. Istočasno se je začel britanski kolonialni imperij preoblikovati v Britansko skupnost narodov, v katero se je vključilo okrog 50 neodvisnih držav, začevši z neodvisno Indijo 1947. Ob koncu 80. let 20. st. je bila dekolonizacija skoraj zaključena in Velika Britanija je prenehala biti svetovna velesila, čeprav je obdržala jedrsko oborožitev. Pod vodstvom konzervativne predsednice vlade Margaret Thatcher je potekalo obsežno prestrukturiranje gospodarstva. Leta 1973 se je Velika Britanija priključila Evropski uniji.

5 NARODI

O raznolikosti Velike Britanije pričajo pokrajine kjer Britanci živijo. Jezik, ki mu pravimo Angleščina in ki ga govori milijone ljudi v Ameriki in drugod po svetu. To je jezik Germanske jezikovne skupine. Poznamo Ameriško Angleščino in Britansko Angleščino ki pa se niti ne na razlikujeta tako zelo. Angleščina je nujna če se želimo sporazumevati z ljudmi iz vsega iz sveta. Angleščino uporabljajo skoraj vsi ljudje.

6 POMEMBNI LJUDJE V ZGODOVINI VELIKE BRITANIJE

David Hume – Škotski filozof

VIRI IN LITERATURA:

http://www.tretja.si/staro/jedro/projekti_stari/pipi2/2f/evropa/vb_perko/osnovni.html

<http://www.najdi.si>

<http://www.wikipedia.org>

Knjiga zgodovina človeštva

Knjiga družinska enciklopedija